

ביאורים

כהמשך לבידור ענייני ה'זריות', מביא לנו הרמח"ל עצה כיצד להגביר את ההשתוקקות לעבוד את ה' בהתמדה בכל כוחותינו - לעבוד את ה' ב'זריות'.

כאשר אדם מסתכל סביבו, הוא נפגש עם הטוב האלוהי. הקב"ה ברא את עולמנו בצורה מופלאה. גם ההתנהלות ה'טבעית' בעולם כמו גדילת הצמחים מעוררת התפעלות גדולה. כל צרכי האדם נבראו בעולם - מזון, חומרים לביגוד ועוד. סדר היום והלילה מאפשר לאדם לנוח ממלאכתו. גוף האדם נברא בחכמה עליונה ונסתרת, ועמו ניתנה מתנה נוספת - כוח השכל. אף לאחר הבריאה מנהיג הקב"ה את עולמו בחסד. טל ומטר מרויים את הצמחייה וממלאים את מאגרי המים. גם ברובד האישי לכל אחד יש תכונות מיוחדות שניתנו לו מאת ה'.

ההתבוננות בטובת ה' בבריאה יכולה להשפיע עלינו בשתי דרכים:

"הכרת קטנות האדם" - כאשר אנו נפגשים עם חכמתו וכוחו הגדולים של ה', אנו מקבלים קצת ענווה, ומכירים בקטנות שלנו אל מול הגודל האלוהי. אנו מבינים שהחכמה האלוהית גדולה יותר מחכמתנו ולכן בוחרים ללכת בדבקות בדרכו של ה' - דרך התורה [ע"פ יד המלך הלכות יסודי התורה ב' ב'].

אך ישנה דרגה מרוממת יותר. "הידמות לכוח הטוב" - מתוך הסתכלות במעשי ה', אנו נפגשים עם הטוב והיושר האלוהי. מכירים בגודל החסד שה' משפיע בעולם. כיוון שנפש האדם שואפת לפעול טוב, גם אנו רוצים להידמות אל הטוב והיושר האלוהי. התורה היא גילוי הופעת ה' בעולם וההליכה בדרך התורה - היא הליכה בדרכו של ה'. אנו מחליטים להשתדל בכל כוחנו ללכת בדרך התורה ולהיות מובילים של דרך ה' בעולם.

הרחבות

• עבודת ה' - חסד לאנושות

מה שיוכל להגביר ההתעוררות הזוהר. נשאל הרב קוק: כיצד אפשר להתעורר לעבודת ה' מתוך שמחה וגבורה? ענה הרב שישנם שני כלים חשובים: לימוד אמונה מתוך שמחה: "וכל עיקר זירוזי לדידי ולדכוותי (לי ולשכמותי) הוא רק לקבוע זמנים הגונים על חלק התורה הרוחני, בכל מקצועותינו, שלא יהיה מונח בקרן זוית ונתון רק לקריאה ארעית, וממילא יזרח אור הנשמה, ורוח שמחה וגבורה תפעם בלב הדורש את האמת בלא לב ולב (באופן אמיתי)".

מוסיף הרב קוק גם את הרצון להטיב, לכל אדם בעולם ולעולם כולו: "גם הירוד שבאנשים אם יציעו לפניו שיכול הוא בכל עת לעשות חסד על (עם) כל העולם כולו, הכולל בתוכו כל כך היות עד אין תכלית, יתעורר בשמחה ובגבורה לעשות טוב", כדי לזרז עצמנו בידיעה זו יש לברר בעומק את "גודל הטוב שעושים ממש עם כל היקום בעסק התורה, המצות, העבודה, וזכיות (זיכוך) המדות". "אמנם צריך הדבר להתקרב אל הציור השכלי, כדי שיהיה הזירוז אמיץ והשמחה מבוססת. וזה הציור בא על ידי ההבנה של האחדות הרוחנית, דהיינו (כלומר) להשכיל שאור הנשמה של כל יחיד הוא מקושר עם הנשמה הכללית של כל ההויה כולה" [אגרות ראה א, שא].

פרק ח - בדרך קניית הזריות

הנה האמצעים אשר נקנה בם הזריות הם הם אותם אשר נקנה בם הזריות, ומדרגותיהם כמדרגותיהם, וכמו שכתבתי למעלה. כי ענינם קרוב זה לזה מאד ואין הפרש ביניהם, אלא שזה בעשין וזה בלאוין. וכאשר יתאמת אצל האדם גדל ערך המצוות ורב חובתו בהם, ודאי שיתעורר לבו אל העבודה ולא יתרפה ממנה.

ואמנם מה שיוכל להגביר ההתעוררות הזוהר, הוא ההסתכלות ברב הטובות שהקדוש-ברוך-הוא עושה עם האדם בכל עת ובכל שעה, והנפלאות הגדולות שעושה עמו מעת הלידה עד היום האחרון, כי כל מה שירבה להסתכל ולהתבונן בדברים אלה, הנה ירבה להכיר לעצמו חובה רבה אל האל המיטיב לו, ויהיו אלה אמצעים לשלא יתעצל ויתרפה מעבודתו, כי הרי הואיל ואינו יכול ודאי לגמל לו טובתו יתברך, לפחות יודה לשמו ויקים מצוותיו.

והנה אין לך אדם באיזה מצב שימצא, אם עני ואם עשיר, אם בריא ואם חולה, שלא יראה נפלאות וטובות רבות במצבו, כי העשיר והבריא - כבר הוא חייב לו יתברך על עשרו ועל בריאותו. העני - חייב לו שאפלו בעניו ממצא לו פרנסתו דרך נס ופלא ואינו מניחו למוות ברעב. החולה על שמחזיקו בכבד חליו ומפותיו, ואינו מניחו לרדת שחת. וכן כל כיוצא בזה, עד שאין לך אדם שלא יכיר עצמו חייב לבוראו. ובהסתכלו בטובות אלה שהוא מקבל ממנו, ודאי שיתעורר להזדרז לעבודתו כמו שכתבתי למעלה. כל-שכן אם יתבונן היות כל טובו תלוי בידו יתברך, ומה שמצטרף לו ומה שמוכרח אליו ממנו יתברך הוא ולא מאחר, אשר על כן ודאי שלא יתעצל מעבד עבודתו יתברך ולא יחסר לו מה שהוא מוכרח אליו.

והנה רואה שכללתי פה בדברי שלשת המדרגות אשר חלקתים בזהירות, כי כבר ענינם אחד, והדבר למד מענינו, שלשלמי הדעת תהיה ההערה מצד החובה ומצד ערך המעשים וחשיבותם, לפחותים מהם מצד העולם הבא וכבודו, שלא תשיגהו בושה ליום הגמול בראותו הטובה שהיה יכול להשיג ואבדה, ולהמון מצד העולם הזה וצרכיו פענן שפרשתי שם למעלה.

קניית הזריות
באותם אמצעים
בהם נקנית
הזהירות

טיפוח הכרת
הטוב מגביר את
קניית הזריות

ההכרה שאדם
תלוי בכל צרכיו
בקב"ה והם
ניתנים לפי
עבודתו, מגבירה
את הזריות

התאמת דרכי
קניית הזריות
למדרגת
שאיפותיו של
האדם (כבקניית
הזהירות)

